

תרגיל בית 1 במבנים אלגבריים

89-214 סמסטר א' תשע"ז

הוראות בהגשת הפתרון יש לרשום בכל דף שם מלא, מספר ת"ז ומספר קבוצת תרגול. תאריך הגשת התרגיל הוא בתרגול בשבוע המתחיל בתאריך י"ט חשוון ה'תשע"ז, 20.11.2016.

שאלות חימום

שאלות החימום הן שאלות שאינן להגשה, והן בדרך כלל קלות יותר. אבל כדאי מאוד לוודא שיודעים איך לפתור אותן, אפילו בעל פה.

שאלה 1. יהיו n, m מספרים שלמים, ונניח $n|m$. האם בהכרח $n|m - n$? האם בהכרח $n|2m - n$? (כלומר $m \nmid n$ לא מחלק את n)

שאלה 2. יהי p מספר ראשוני. מצאו את כל המספרים $x \in \mathbb{Z}$ כך ש- $x|p$.

שאלה 3. יהי n מספר טבעי. הגדרנו יחס על $\mathbb{Z}$ לפיו נאמר כי $a, b \in \mathbb{Z}$ שקולים בשארית חלוקה n -אם $a - b$ נחלק על ידי n , וסימנו יחס זה כ- $a \equiv b \pmod{n}$. הוכיחו כי שקילות מודולו n היא אכן יחס שקילות (כלומר יחס רפלקסיבי, סימטרי וטרנזיטיבי).

שאלות להגשה

שאלה 4. יהי n מספר טבעי. נסמן את הכפולות שלו ב- $n\mathbb{Z} = \{0, \pm n, \pm 2n, \dots\}$. למשל $4\mathbb{Z} = \{\dots, -12, -8, -4, 0, 4, 8, 12, \dots\}$. נזכיר כי סימנו $\gcd(a, b) = (a, b)$.

א. הוכיחו כי b מחלק את a אם ורק אם $a\mathbb{Z} \subseteq b\mathbb{Z}$.

ב. נגדיר סכום על קבוצות כאלו לפי $\{a\mathbb{Z} + b\mathbb{Z} = \{\alpha + \beta : \alpha \in a\mathbb{Z}, \beta \in b\mathbb{Z}\}$. הוכיחו כי מתקיים $a\mathbb{Z} + b\mathbb{Z} = (a, b)\mathbb{Z}$.

ג. הוכיחו כי $(a, b) \cdot (a, c)\mathbb{Z} \subseteq a\mathbb{Z} + bc\mathbb{Z}$. רמז: העזרו בסעיפים הקודמים.

שאלה 5. הוכיחו כי לכל $a, n, m \in \mathbb{Z}$ מתקיים $(an, am) = |a|(n, m)$.

שאלה 6. מצאו בעזרת אלגוריתם אוקלידס את הממ"מ הבאים:

א. $(890, 214)$

ב. $(4450, 1070)$, רמז: העזרו בשאלה הקודמת.

שאלה 7. הוכיחו:

א. לכל n שלם מתקיים $(4n + 3, 7n + 5) = 1$.

ב. מצאו $s, t \in \mathbb{Z}$ (התלויים ב- n) כך ש- $(4n + 3)s + (7n + 5)t = 1$.

שאלה 8. מצאו את כל המספרים השלמים n כך ש- $(n + 1)|(n^2 + 11)$.

שאלות רשות

את שאלות הרשות אין חובה לפתור, אבל אם פתרתם אותן, בבקשה צרפו את הפתרון שלהן.

שאלה 9. בחרו שפת תכנות (לא איזוטרית) כרצונכם וכתבו פונקציה בשם xgcd המממשת את אלגוריתם אוקלידס המורחב. כלומר כתבו פונקציה המקבלת כקלט שני מספרים שלמים a, b ומחזירה שלשה של מספרים (d, s, t) כך שמתקיים $d = (a, b) = sa + tb$. הוסיפו את התוצאות של הרצת

$$\text{xgcd}(5777, 2016) \quad \text{xgcd}(437437, 142142) \quad \text{xgcd}(289214, -1414213)$$

הערה: בעוד ש- d הוא יחודי, המקדמים s, t הם לא בהכרח יחודיים. לדוגמה $\text{xgcd}(24, 44)$ תוכל להחזיר את השלשה $(4, 2, -1)$ כי $4 = 2 \cdot 24 - 1 \cdot 44$ אבל גם $(4, 13, -7)$ זו תוצאה מותרת, ולכן יתכנו מימושים נכונים שונים. דוגמאות נוספות

$$\text{xgcd}(-5, 0) \rightarrow (5, -1, 0) \quad \text{xgcd}(100, 11) \rightarrow (1, 1, -9)$$

שאלה 10. אפשר להגדיר ממ"מ ליותר מזוג מספרים. יהי d הממ"מ של המספרים $n_1, \dots, n_k$ (כלומר d הוא המספר הטבעי הגדול ביותר המחלק את כולם). הראו שקיימים מספרים שלמים $s_1, \dots, s_k$ המקיימים $s_1 n_1 + \dots + s_k n_k = d$. רמז: אינדוקציה על k .

שאלה 11. יהיו $P(x), Q(x) \in \mathbb{R}[x]$ פולינומים עם מקדמים ממשיים. נאמר כי $P(x)$ מחלק את $Q(x)$ אם קיים פולינום $f(x) \in \mathbb{R}[x]$ כך ש- $Q(x) = f(x) \cdot P(x)$, ונסמן $P(x) | Q(x)$. נסחו והוכיחו גרסאות של משפט החילוק ואלגוריתם אוקלידס עבור פולינומים עם מקדמים ממשיים. ממשו פונקציית xgcd לפיהם. מה יקרה אם נחליף את $\mathbb{R}[x]$ ב- $\mathbb{Z}[x]$?

בהצלחה!